Азәрбајчан КП МК-нын вә Азәрбајчан Коммунист Партијасы тәфтиш комиссијасынын һесабат мә'рузәләри әтрафында мүзакирәләр

Г. Ә. ГАРАЈЕВ јолдашын нитги

АЗӘРБАЈЧАН БӘСТӘКАРЛАР ИТТИФАГЫ ИДАРӘ ҺЕЈ'ӘТИНИН СӘДРИ

Азәрбајчан КП МК-нын биринчи катиби һ. Ә. Әлијев јолдаш һесабат мә'рузәсиндә бәдии јарадычылыгла мәшғул олан зијалыларымызын мүвәффәгијјәтләрини јүксәк гијмәтләндирмәклә јанашы, республиканын јарадычылыг иттифаглары, о чүмләдән Бәстәкарлар Иттифагы барәсиндә чидди тәнгиди мүлаһизәләр сөјләди. Биз бундан чох чидди нәтичә чыхармалы, јарадычылыг вә тәшкилати ишимиздә олан нөгсанлары арадан галдырмаг үчүн бүтүн тәдбирләри көрмәлијик.

Индијәдәк Бәстәкарлар Иттифагы, нечә дејәрләр, инчәсәнәтимизин кәләчәк инкишафы уғрунда полемик вә публисистик формаларла мүбаризә апармагла кифајәтләнирди. Бу күн биз өз дөјүш чәркәләримизи јенидән гурмалы, фәал һүчума кечмәли, мусиги һәјатымызын бүтүн саһәләринә, мусиги театрларынын, концерт тәшкилатларынын, елми идарәләрин вә мәктәбләрин, радионун вә телевизијанын ишинә чәсарәтлә нүфуз етмәлијик. Әминәм ки, сададакы тәшкилатлар бизимлә тамамилә разылашачаг, чанлы вә сәмәрәли әлагә јарадачаглар.

Гурултајы чәсарәтлә әмин едә биләрәм ки, Совет Азәрбајчанынын бәстәкарлары вә мусигишүнаслары өз өһдәләринә дүшән вәзифәләри јеринә јетирәчәкләр.

Совет мәдәнијјәтинин усталары даим фәал јарадычылыг кәшфијјаты вә ахтарышлары апармалыдырлар. Онларын өз јарадычылыгында идеја мәзмуну даһа да дәринләшдирмәк, бәдии форманы тәкмилләшдирмәк мејли чәмијјәтимиздә баш верән дәрин ингилаби просесләрдән ирәли кәлир. Биз Сов.ИКП Програмында өз әксини тапан ән бөјүк ичтимаи-сијаси просеси — зеһни әмәклә физики әмәк арасында фәргләрин тәдричлә силинмәси просесинин шаһиди вә иштиракчыларыјыг. Мүасир елм вә техниканын наилијјәтләри сајәсиндә бизим заманамызда әмәјин бир чох формалары јүксәк интеллектуал характер дашыјыр. Буржуа өлкәләриндә «сечмә адамлар», бизда исә ә'лаһәзрәт фәһлә синфи вә әмәкчи кәндлиләр интеллектуал зирвәјә галхырлар. Тамамилә ганунаујғун бир һалдыр ки, бизда фәһлә синфинин вә әмәкчи кәндлиләрин интеллектуал јүксәлиши чәмијјәтимизин бүтүн һәјат саһәләринә һәлледичи тә'сир костәрир, о чүмләдән јарадычы зијалыларын фәалијјәтиндә өз ин'икасыны тапыр, бәдии јарадычылығы даһа јүксәк пилләјә галдырыр, ону әсил новаторлуг јолуна, мүасирликлә чанлы, үзви әлагә јолуна јөнәлдир.

Тәәссүф ки, бизим јарадычылыг һәјатымызда, о чүмләдән мусиги саһәсиндә бә'зән ајры-ајры ишчиләрин тамамилә әсассыз вә субјектив мејлләринин — ирәлијә доғру һәрәкәтимизи сүн'и сурәтдә ләнкитмәк, 20—25 ил бундан әввәл газандыглары јарадычылыг наилијјәтләрини бу күн јүксәк бәдии нүмунә кими гәләмә вермәк чәһдләринин шаһиди олуруг. Шәксиз, өтән илләрин ән јахшы әсәрләри, — бизда белә әсәрләр аз дејилдир, — халгымызын мәдәни сәрвәтләр хәзинәсиндә һәмишә лајигли јер тутачагдыр. Бундан әлавә биз өтән илләрин наилијјәтләрини тәкрар вә тәглид етмәји дејил, инкишаф етдирмәји зәрури сајырыг. Чүнки көзәл әсәр тәкраредилмәздир, мисилсиздир. Бизим көзәл заманәмиз исә даим өзүнүн јени диалектик ганунларыны ирәли сүрүр.

Сосиализм реализми, инчәсәнәтин халгилик вә партијалылыг принсипләри јарадычылығымызда тәрәггинин рәһнидир, чүнки бу принсипләр донмуш еһкамлар дејил, һәр чүр дурғунлуғу, еклетиканы, әзбәрчилији вә мәһдудлуғу инкар едән һәмишә чанлы, һәмишә јени вә дәрин, јарадычы идеоложи категоријалардыр. Ајдындыр ки, диалектик тәфәккүрүн мүәјјән гәдәр ајдын олмамасы һәтта чох исте'дадлы сәнәткарлара да реал шәраити вә заманын тәләбини објектив гијмәтләндирмәкдә мане олур. Бу, бизи бир даһа инандырыр ки, марксизм-ленинизм нәзәријјәсинә јијәләнмәк мүасир совет сәнәткары үчүн чох мүһүм, һәјати бир шәртдир.

Биз ифачы коллективләримизин вә артистләримизин Азәрбајчанын һүдудлары харичиндә газандыглары гәләбәләр вә мүвәффәгијјәтләрлә һаглы олараг фәхр едирик. Нечә олур ки, харичи тамашачылары валеһ едә билән бизә — Монреалда вә Парисдә мән өзүм бунун шаһиди олмушам, — һәмјерлиләримиз биканә галырлар. Коллективләримиз вә артистләримиз Бакыда чыхыш едәркән салонлар, демәк олар, јарыја гәдәр бош олур. Көрүнүр, инчәсәнәтимизин бә'зи усталарынын ики симасы вардыр: онлар өзләринин биринчи симасыны тәмтәраглы вә бајрам күнләриндә, икинчи симасыны исә күндәлик ишдә бүрузә верирләр. Е'тираф етмәк лазымдыр ки, исте'дадымыз, сәнәткарлығымыз олса да, биз доғма евимизин сәрвәтиндән конулсуз истифадә едир, сонук бир јарадычылыг һәјаты кечирир вә тамашачыны да дарыхмаға вадар едирик.

Белә бир факт диггәти чәлб едир: тамаша вә концерт тәшкилатларымыз өтән или бөјүк кәсирлә баша вурмушлар. Бу кәсир јүз минләрлә манат вәсаитә бәрабәрдир. Бу о демәкдир ки, јүз минләрлә адам театра вә ја филармонијаја кетмәк истәмәмиш, инчәсәнәтимизин тә'сир даирәсиндән кәнарда галмыш, ишимизин бир һиссәсинин сәмәрәси олмамышдыр. Бу һалда итирилән манатлар бизим үчүн мә'нәви иткидир. Бу мә'нәви кәсирин бошлуғуну һеч бир дотасија вә мәбләғин һесабдан силинмәси долдура билмәз!

Бу кәдәрли һалларын сәбәбләри, һәр шејдән әввәл, артистләр вә мусигичиләр арасында әмәк интизамынын вә бәдии интизамын олмамасындан, чох заман архаизмчылыгдан, ловғалыгдан, өзү һаггында јүксәк фикирдә олмасындан ибарәтдир. Бир сәбәб дә бундан ибарәтдир ки, өзләринә, јарадычы ишчиләрә лазыми тәләбкарлыгла јанашмајан, субјективизмә јол верән, әдаләтли тәнгидә дөзмәјән вә она гәбаһәтлә јанашан бә'зи бәдии вә инзибати рәһбәрләр бу чүр һәрәкәтләри илә рәһбәрлик етдикләри коллективләрә пис нүмунә костәрирләр. Белә бир вәзијјәт үчүн мәс'улијјәти, көрүнүр, республика Мәдәнијјәт Назирлијиндә ахтармаг лазымдыр. Ахы, назирлик бу мәсәләләрдән башгаларына нисбәтән даһа јахшы хәбәрдардыр.

Республикамыз түкәнмәз јарадычы гүввәләрә вә имканлара маликдир. Үмуми ишин хејринә сәһвләримизә вә нөгсанларымыза објектив нәзәр салынмасындан һеч кәс инчимәмәли вә наразы галмамалыдыр. Бу, коммунистләрә јарашан һал дејилдир.

Ахырда гејд етмәк истәрдим ки, Азәрбајчанда адлы-санлы сәнәткарларла јанашы, исте'дадлы, чәсарәтли, јорулмаг нә олдуғуну билмәјән кәнчләр дә ишләјир вә јарадырлар. Онларын бә'зиси артыг танынмыш, бә'зиси исә јарадычылыг јолуна тәзәчә гәдәм басыр. Инчәсәнәтин һансы нөвүнә мүрачиәт етсән, тәзә адларла гаршылашарыг. Бу, бизи севиндирир. Бизим борчумуз бу исте'дадлы кәнчләрә даим јардым костәрмәкдән, һәм јарадычылыгда, һәм дә әмәкдә вә һәјатда онларын гаршысына чыхан мүрәккәб мәсәләләрин һәллиндә көмәк етмәкдән ибарәтдир.

Изин верин, В. И. Ленинин көзәл вә парлаг сөзләрини мисал кәтирим: «Биз кәләчәк партијасыјыг, кәләчәк исә кәнчләриндир. Биз јенилик јараданлар партијасыјыг. Јенилик јараданларын далынча исә кәнчләр һәмишә һәвәслә кедирләр. Биз чүрүк көһнәлијә гаршы фәдакарчасына мүбаризә едәнләр партијасыјыг, фәдакарчасына мүбаризәјә исә кәнчләр һәмишә биринчи олараг кедәрләр. Биз һәмишә габагчыл синфин кәнчләр партијасы олараг галачағыг». Көзәл сөзләрдир! Мән өз чыхышымы бу сөзләрлә гуртармаг истәјирәм. (Алгышлар).

З. М. ҺӘСӘНОВА јолдашын нитги

МИНКӘЧЕВИР ШӘҺӘР ЗӘҺМӘТКЕШ ДЕПУТАТЛАРЫ СОВЕТИ ИЧРАИЈЈӘ КОМИТӘСИНИН СӘДРИ

Сов.ИКП XXIV гурултајы әрәфәсиндә Азәрбајчан партија тәшкилаты чошғун фәалијјәт костәрир. Республикамызын коммунистләри вә бүтүн зәһмәткешләри, о чүмләдән кәнч сәнаје мәркәзи Минкәчевирин әмәкчиләри доғма Коммунист Партијасынын XXIV гурултајыны лајигәтлә гаршыламаға һазырлашырлар.

Изин верин, Азәрбајчан Коммунист Партијасынын XXVII гурултајындан сонракы дөврдә минкәчевирлиләрин нә кими мүвәффәгијјәтләр газандыгларындан данышым. Шәһәримиздә јени заводлар ишә салынмыш, ишләјән бир чох мүәссисәнин күчү артырылмышдыр. Инди Минкәчевир тәгрибән 300 адда сәнаје мәһсулу бурахыр. Бу мәһсул өлкәмизин јүзләрлә мүәссисә вә тикинтисинә көндәрилир, харичдә шөһрәт газаныр.

84 мин квадратметр мәнзил саһәси, 2 мәктәб, 2 ушаг бағчасы, бир чох коммунал тәсәррүфаты, мәишәт хидмәти вә тичарәт објекти, мәдәнијјәт вә сәһијјә очағы тикилмишдир. Минкәчевирлиләр гурултајгабағы зәрбәчи әмәк нөвбәсиндә чалышараг, јени бешиллијин биринчи илинин ики ајлыг планларыны мүвәффәгијјәтлә јеринә јетирмиш вә сүр'әти инамла артырмагда давам едирләр.

Шәһәримиздә тәсәррүфат гуручулуғу вә мәдәни гуручулуг вәзифәләринин мүвәффәгијјәтлә јеринә јетирилмәсиндә шәһәр зәһмәткеш депутатлары Советинин, онун депутатларынын, даими комиссијаларынын вә фәалларынын мүәјјән әмәји вардыр. Совет апаратынын бүтүн саһәләринин фәалијјәти нәзәрә чарпачаг дәрәчәдә чанланмыш, хүсусән Азәрбајчан КП МК-нын 1969-чу илин август Пленумундан сонра совет апаратынын нүфузу артмышдыр.

Шәһәр зәһмәткеш депутатлары Совети, онун даими комиссијалары вә ичраијјә комитәси мүәссисәләрин, тикинтиләрин, әһалијә хидмәт саһәси тәшкилатларынын фәалијјәтинә даһа дәриндән, даһа конкрет нүфуз етмәјә башламышлар. Онларын ишинин јахшылашдырылмасы илә әлагәдар ән актуал мәсәләләр инди тез-тез шәһәр Совети сессијаларынын, даими комиссијаларын вә ичраијјә комитәсинин мүзакирәсинә верилир. Гәбул олунан гәрарларын јеринә јетирилмәсинә нәзарәт јахшылашмышдыр. Шәһәр ичраијјә комитәси өзүнүн күндәлик ишиндә совет фәалларына даһа чох архаланмаға башламышдыр вә бу, мүсбәт нәтичәләр верир.

Лакин көрүлмүш ишләр биз коммунистләри гане едә билмәз. Ишимиздә нөгсан вә гүсур һәлә чохдур, буна көрә дә мән Азәрбајчан КП МК-нын һесабат мә'рузәсиндә јерли Советләрин үнванына сөјләнмиш тәнгиди мүлаһизәләри тамамилә дүзкүн һесаб едирәм. Ачыг демәк лазымдыр ки, республиканын јерли Советләри өзләринин конститусија һүгугларындан һәлә кифајәт гәдәр истифадә етмирләр. Бир чох јерли Советин тәшкилатчылыг иши артан јени тәләбләрә ујғун дејилдир.

Јахшы мә'лумдур ки, зәһмәткеш һансы саһәдә ишләмәсиндән асылы олмајараг, әлагәдар мәсәләләрин һәлли үчүн ичраијјә комитәсинә кәлир. Демәли, республика назирликләри вә идарәләри гаршысында јерли һакимијјәт органларынын галдырдыглары мәсәләләр әһалинин һәјати тәләбатындан ирәли кәлир. Һалбуки республиканын кечмиш рәһбәрлији дөврүндә елә бир гүсурлу иш үсулу јаранмышды ки, назирликләрин вә идарәләрин бә'зи рәһбәрләри јерли Советләрин ичраијјә комитәләринин суалларына чаваб вермәмәји мүмкүн һесаб едир, ичраијјә комитәләринин фајдалы тәшәббүсүнә лагејд бахырдылар.

Мәсәлән, сон вахтлар, һабелә бурада, јә'ни гурултајда республика Дөвләт План Комитәси вә онун сәдри Аллаһвердијев јолдаш кәскин тәнгид едилмишдир. Тәәссүф ки, бу тәнгиддән индијәдәк дүзкүн нәтичә чыхарылмамышдыр. Көрүнүр, планлашдырма иши мәсәләни елми сурәтдә лазымынча әсасландырмадан вә јерли шәраитә бәләд олмадан апарылыр. Буну сүбут етмәк үчүн Минкәчевирдә мәктәб тикинтисинин планлашдырылмасында бурахылмыш чидди нөгсанлары костәрмәк олар. Даһа бир мисал кәтирим. Тәгрибән 44 мин нәфәр әһалиси олан бизим фәһлә шәһәриндә јејинти мәһсуллары сәнајеси мүәссисәси јохдур. Бүтүн јејинти мәһсуллары, һәтта кефир, суд, сосиска, колбаса башга рајонлардан кәтирилир. Буну дүзкүн һесаб етмәк олармы?

Минкәчевирин партија вә совет органлары он илдир ки, шәһәр тикинтисинин баш планынын ишләниб һазырланмасында тә'кид едирләр. Бу вахтадәк белә бир план јохдур вә шәһәр кәләчәк үчүн ајдын тикинти перспективләри олмадан бөјүјүр. 1970-чи илин ахырында Дөвләт Тикинти Комитәси шәһәрин тикилләринин јерләшдирилмәси үчүн даһа беш ил мүддәтинә јенидән мүвәггәти гәрарлар чыхармышдыр. Бу чүр ләнклик анлашылмаздыр вә она һагг газандырыла билмәз. Белә ләнклик шәһәрин вә онун сакинләринин мәнафејинә зиддир. Биз Азәрбајчан КП МК-дан вә республика Назирләр Советиндән хаһиш едирик ки, минкәчевирлиләр үчүн мүһүм олан бу мәсәләни мүмкүн гәдәр тезликлә һәлл етсинләр.

ССРИ Електротехника Сәнајеси Назирлији, республиканын рабитә, сәнаје тикинтиси вә тикинти материаллары сәнајеси назирликләри, Чәнуб Хәзәр Балыгјетишдирмә Идарәси, Азәрбајчан Баш Енеркетика Идарәси сон үч-дөрд ил әрзиндә Минкәчевирдә өз мүәссисәләринин ишчиләри үчүн бир квадратметр белә мәнзил саһәси тикмәмишләр. Биз онлара дәфәләрлә мүрачиәт етмишик, лакин бу, һеч бир нәтичә вермәмишдир, зәһмәткешләр исә ичраијјә комитәсинә шикајәтә кәлирләр.

Нә гәдәр гәрибә олса да, Минкәчевирин енеркетика тәсәррүфаты башлы-башына бурахылмышдыр. Трансформатору јардымчы стансијаларын, електрик шәбәкәләринин јенидән гурулмасы тәләб олунур. Сон илләр әрзиндә биз Азәрбајчан Баш Енеркетика Идарәсинин рәһбәрлији гаршысында бу мәсәләни тез-тез галдырмышыг. Һәр дәфә белә чаваб алырыг ки, енеркетика тәсәррүфаты јалныз шәһәр тикинтисинин баш планы ишләниб һазырландыгдан сонра саһмана салына биләр. Баш планы исә, јухарыда гејд етдијим кими, тезликлә алмајачагыг. Бәс биз нә едәк?

Бизда совет ишчиләри кадрларынын һазырланмасы вә онларын ихтисасынын артырылмасы саһәсиндә вәзијјәт писдир. Нәшријјатларымыз, республика радиосу вә телевизијасы, дөври мәтбуат биз совет ишчиләринә аз көмәк едирләр. Совет иши саһәсиндә әлдә едилмиш гијмәтли тәчрүбә јалныз сечкиләрә һазырлыгла әлагәдар олараг тәблиғ едилир, бу исә, әлбәттә, әсла кифајәт дејилдир.

Јолдашлар! Изин верин, гурултајы әмин едим ки, минкәчевирлиләр јени бешиллијин партијамыз тәрәфиндән мүәјјән едилмиш әзәмәтли планларынын һәјата кечирилмәси үчүн гүввәләрини әсиркәмәјәчәкләр. (Алгышлар).

Р. Г. СӘФӘРӘЛИЈЕВ јолдашын нитги

КӨЈЧАЈ РАЈОН ПАРТИЈА КОМИТӘСИНИН КАТИБИ

Јашлы нәслин нүмајәндәси кими мәнә бир нечә дәфә партија гурултајларынын ишиндә иштирак етмәк кими бөјүк сәадәт нәсиб олмушдур. Фәрәһлидир ки, Азәрбајчан Коммунист Партијасынын индики, XXVIII гурултајы нөгсанлары принсипиал вә сағлам тәнгид шәраитиндә кечир. Тәнгид исә, мә'лум олдуғу кими, чәмијјәтимизин һәрәкәтверичи гүввәсидир. Азәрбајчан Коммунист Партијасы Мәркәзи Комитәсинин биринчи катиби һ. Ә. Әлијев јолдашын һесабат мә'рузәси вә гурултај нүмајәндәләринин чыхышлары буна сүбутдур. Мәркәзи Комитәнин һесабат мә'рузәсиндә ишләрин вәзијјәти дәриндән вә һәртәрәфли тәһлил едилмишдир.

Мәндән әввәл чыхыш едән бир чох нүмајәндә республиканын әввәлки рәһбәрләринин мәс'улијјәтсизлији үзүндән Азәрбајчан игтисадијјатына вә ән әввәл кәнд тәсәррүфатына нечә бөјүк зијан вурулдуғундан данышды. Дөвләтин даими јардымына, бөјүк еһтијат мәнбәләри вә имканлар олдуғуна бахмајараг кәнд тәсәррүфатымыз бир сыра илләр әрзиндә јарытмаз инкишаф етмишдир. Бүтүн кәнд тәсәррүфаты мәһсуллары истеһсалы планлары јеринә јетирилмирди. Мән белә һесаб едирәм ки, торпаглардан истифадә олунмасына дүзкүн јанашылмамасы, памбыг вә дәнли биткиләр әкини саһәләринин азалдылмасы әввәлки рәһбәрлијин башлыча вә кобуд сәһвләриндән биридир. Республикамызда памбыгчылығы даһа да инкишаф етдирмәк үчүн бизда реал перспективләрин олмадығы кими јанлыш бир фикир һәр васитә илә тәблиғ едилирди. Нәтичәдә памбыг истеһсалы хејли азалмыш, јүз минләрлә һектар мүнбит суварылан торпаг кәнд тәсәррүфаты дөвријјәсиндән чыхмыш вә шоранлашмышдыр. Сов.ИКП МК-нын мај (1966-чы ил) пленумунда республиканын рәһбәрлији суварылан торпаглардан јарытмаз истифадә едилмәсинә, торпаглары мелиорасија чәһәтдән сағламлашдырмаг ишләринин кери галмасына көрә кәскин вә һаглы тәнгид олунмушду. Лакин республиканын әввәлки рәһбәрләри өзләри үчүн бундан һеч бир нәтичә чыхармадылар.

Кәнд тәсәррүфатына рәһбәрликдә бурахылмыш сәһвләр бизим Көјчај рајонунда да өзүнү әјани шәкилдә костәрмишдир. Торпаглардан истифадә едилмәси, бечәрмә вә суварма технолокијасынын кобуд сурәтдә позулмасы нәтичәсиндә минләрлә һектар торпаг сырадан чыхмышдыр. Мелиорасија вә Су Тәсәррүфаты Назирлијини чидди тәнгид етмәјә бизим һаггымыз вар, чүнки назирлик торпагларын шоранлашмасы гаршысыны алмаг үчүн аз иш көрмүш, торпаглары сағламлашдырмаг саһәсиндә өзүнүн билаваситә вәзифәләрини јеринә јетирмәмишдир.

Гурултајын трибунасындан хатырлатмаг истәјирәм ки, дәнли биткиләр әкини саһәси дә азалмышдыр. Мәсәлән, 1969-чу илдә гаргыдалы дәни истеһсалы 1964-чү илдәкинә нисбәтән алты дәфәдән чох азалмышдыр.

Һејвандарлығы инкишаф етдирмәк мәсәләләри дә лазыми елми зәмин әсасында дејил, сәтһи һәлл олунурду. Һејвандарлығы ихтисаслашдырмаг кими мүтәрәгги идеја дүшүнүлмәдән вә дүзкүн олмајараг шуар едилир вә бу бәһанә алтында донузчулуг, гојунчулуг вә гушчулуг фермалары ләғв олунурду. Белә «ихтисаслашдырма» нәтичәсиндә, мәсәлән рајонумузда гојунчулуг әслиндә ләғв едилмишди. Бу исә тәсәррүфатларын һәр ил 250—300 мин манат зәрәр чәкмәсинә сәбәб олмушду.

Республиканын әввәлки рәһбәрлијинин кадрларла апарылан ишдә дә јол вердији бир чох сәһв бизә мә'лумдур. Биз белә һесаб едирик ки, бүтүн бунлар үчүн Ахундов вә Казымов јолдашлар Сов.ИКП Низамнамәсинә ујғун олараг партија мәс'улијјәтинә чәлб едилмәлидирләр. Онлар партија вә дөвләт интизамынын позулмасына јол верир, сијаси чәһәтдән јеткин олмајан налајиг адамлары рәһбәр вәзифәләрә ирәли чәкирдиләр ки, һәмин адамларын да бир чоху өз вәзифәсиндән тамаһкарлыг мәгсәдләри илә истифадә едирди. Ахундов вә Казымов јолдашларын сәһв, јанлыш һәрәкәтләри хүсуси мүлкијјәтчилик мејлләринин күчләнмәсинә, партија вә дөвләт интизамынын позулмасына, көздән пәрдә асмаг, тәнгиди боғмаг, гоһумбазлыг вә бизим коммунист дүнјакөрүшүмүзә јабанчы олан башга гејри-сағлам һаллара сәбәб олурду.

Сов.ИКП МК-нын Баш катиби Л. И. Брежнев јолдаш Бакыда кечирилән тәнтәнәли јубилеј ичласында чыхыш едәркән әмин олдуғуну билдирмишди ки, Азәрбајчан КП МК пленумларында апарылмыш принсипиал вә ишкүзар сөһбәт бөјүк көркин ишин башланғычы олачаг вә бу иш республиканын коммунистләринә вә бүтүн зәһмәткешләринә республика игтисадијјатынын инкишафында олан чидди нөгсанлары арадан галдырмағда көмәк едәчәкдир. Азәрбајчан коммунистләри дә мәһз бу чүр һәрәкәт едирләр. Бизим партија тәшкилатымыз республика зәһмәткешләринин сә'јләрини нөгсанларын арадан галдырылмасына јөнәлдир, онлары јени бешиллијин јүксәк тапшырыгларынын мүвәффәгијјәтлә јеринә јетирилмәсинә сәфәрбәр едир.

Бу јахынларда «Коммунист» гәзети Көјчај ширә заводунда халг малыны оғурлајанлар һаггында бир мәгалә дәрч етмишди. Заводун директору Әһмәдов бир дәстә фырылдагчы адамла бирликдә бир милјон манатдан чох дөвләт вәсаитини мәнимсәмишдир. Өз чинајәткар һәрәкәтләрини өрт-басдыр етмәк үчүн Әһмәдов онун евиндә гонаг олан М. Ә. Искәндәров јолдашла танышлығындан истифадә едирмиш.

Доггузунчу бешиллик план барәсиндә Сов.ИКП XXIV гурултајы Директивләри лајиһәсинин мүзакирәси республиканын шәһәр вә кәнд зәһмәткешләринин јарадычылыг гүввәсинин даһа да артмасына сәбәб олмушдур. Рајонумузун колхоз вә совхозлары дөвләтә бүтүн һејвандарлыг мәһсуллары сатышына даир биринчи кварталын планыны вахтындан әввәл јеринә јетирмишләр. Јаза һазырлыг ишләри зәрбәчи сүр'әтлә баша чатыр. Истеһсалатда коммунистләрин авангард ролу артыр. Гурултајгабағы зәрбәчи әмәк нөвбәсиндә дуран рајон әмәкчиләри јени бешиллијин биринчи илинин тапшырығыны вахтындан әввәл өдәмәји вә'д едирләр. (Алгышлар).

М. Р. ХӘЛИЛОВ јолдашын нитги

АЗӘРБАЈЧАН ССР КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ НАЗИРИ

Халгымызын әзәмәтли гуручулуг ишләри 1970-чи илин, сәккизинчи бешиллији шәрәфлә тамамлајан Ленин јубилеји илинин нәтичәләриндә өз парлаг әксини тапмышдыр. 1970-чи илдә республикамызын бүтүн кәнд тәсәррүфаты саһәләринин инкишафында да мүәјјән мүвәффәгијјәтләр газанылмышдыр. Кәнд әмәкчиләри кәнд тәсәррүфаты биткиләринин, демәк олар, бүтүн нөвләри үзрә дөвләт тәдарүкү планларыны мүвәффәгијјәтлә јеринә јетирмиш вә дөвләтә 1969-чу илдәкиндән 19 мин тон чох тахыл, 36 мин тон чох памбыг, 3 мин тон чох түтүн, 20 мин тон чох тәрәвәз, 66 мин тон чох үзүм вә саир сатмышлар.

Истеһсалын интенсивләшдирилмәсиндә газанылмыш мүһүм мүвәффәгијјәтләр кәнд тәсәррүфаты битк илләринин вә һејвандарлығын мәһсулдарлығынын јүксәлмәсиндә тәзаһүр етмишдир.

1970-чи илдә халг тәсәррүфатынын дикәр саһәләриндә олдуғу кими, кәнд тәсәррүфатында да газанылмыш мүвәффәгијјәтләр башлыча олараг Азәрбајчан КП МК-нын 1969-чу илин августунда кечирилән пленумундан сонра республикамызын вә онун партија тәшкилатынын һәјатында баш вермиш бөјүк вә мүһүм дәјишикликләрлә әлагәдардыр. Партија вә дөвләт органларында интизамы мөһкәмләндирмәк, тапшырылан иш саһәси үчүн кадрларын мәс'улијјәтини јүксәлтмәк, тәләбкарлыг вә ишкүзарлыг шәраити јаратмаг јолунда МК бүросунун котурдүјү хәттин ардычыллыгла һәјата кечирилмәси 1970-чи илдә мүсбәт нәтичәләр газанылмасына көмәк едән һәлледичи амилләрдән бири олмушдур.

Кәнд тәсәррүфаты мәсәләләринин мүзакирәсиндә өзүнү костәрән субјективизмә вә волунтаризмә көрүлмүш тәдбирләр нәтичәсиндә сон гојулмушдур.

Азәрбајчан КП МК бүросу вә республиканын Назирләр Совети кәнд тәсәррүфаты мәсәләләринә башлыча диггәт јетирир, бизә бөјүк јардым костәрирләр. Бу исә бизә белә бир инам ојадыр ки, кәнд тәсәррүфатында олан нөгсанлар арадан галдырылачагдыр.

Јахын илләр үчүн бизим ән мүһүм вәзифәмиз памбыгчылығын чошғун јүксәлишини тә'мин етмәкдән ибарәтдир.

Колхозчуларын, совхоз фәһләләринин, кәнд тәсәррүфаты мүтәхәссисләринин әмәк фәаллығынын артмасы, кәнд тәсәррүфаты органларынын ишинин јахшылашмасы нәтичәсиндә 1970-чи илдә план үзрә мүәјјән едилдијиндән 13,4 мин тон чох памбыг истеһсал едилиб дөвләтә сатылмышдыр.

Памбыгчылар вахтилә бол мәһсул јетишдирә билмиш, лакин да ону республика үчүн көрүнмәмиш гыса мүддәтләрдә јығмышлар.

Ағдаш, Күрдәмир, Көјчај, Ағсу, Јевлах, Пушкин кими рајонлар, бир чох тәсәррүфат вә бригада өз өһдәликләрини јеринә јетирсәјдиләр, республика памбыгчыларынын мүвәффәгијјәтләри даһа чох оларды.

Памбыгчылығы даһа да инкишаф етдирмәк вәзифәләри мүтәрәгги агротехниканын вә јүксәк мәһсул јетишдирилмәсиндә топланмыш габагчыл тәчрүбәнин истиснасыз олараг республиканын бүтүн колхоз вә совхозларында тәтбиг олунмасыны тәләб едир.

Машынла мәһсул јығымы памбыгчылыгда әмәк мәһсулдарлығыны артырмаг вә мәһсулун маја дәјәрини ашағы салмаг үчүн әсас шәртләрдән биридир. Лакин әввәлки илләрдә олдуғу кими, бизда дә машынла памбыг јығымы планы позулмушдур. Бу онун нәтичәсидир ки, ајры-ајры тәсәррүфатларын рәһбәрләри памбыгјыған машынларын ролуна лазымынча әһәмијјәт верирләр.

Торпагларын шоранлашмасы бизда памбыгчылығы инкишаф етдирмәк јолунда дуран чидди әнкәлдир. Бир сыра рајонларын рәһбәрләри суварылан торпаглардан истифадә едилмәсинә тәсәррүфатчылыгла јанашмырлар. 1969-чу илдәкинә нисбәтән кечән ил бүтөвлүкдә республикада истифадә олунан суварылан торпаг саһәси 22 мин һектар артырылмыш олса да, мүхтәлиф сәбәбләр үзүндән тәгрибән 100 мин һектар суварылан торпагдан кечән ил дә истифадә едилмәмишдир.

Әкинчилик мәдәнијјәтини јүксәлтмәк вә торпаглардан истифадә олунмасында лазыми гајда јаратмаг ишиндә дүзкүн нөвбәли әкинләр хүсуси рол ојнамалыдыр. Лакин ачыг демәк лазымдыр ки, бизда нөвбәли әкинләр һәлә дә јарытмаз тәтбиг едилир.

Кәнд тәсәррүфатынын инкишафынын индики мәрһәләсиндә онун кимјалашдырылмасы, јә'ни колхоз-совхоз истеһсалынын интенсивләшдирилмәсинин е'тибарлы вә чох тә'сирли амили мүһүм јер тутур. Гејд етмәк лазымдыр ки, күбрәләрдән елми зәмин әсасында истифадә едилмәси үчүн бизда һәр чүр шәраит јарадылмышдыр. Колхоз вә совхозларын, демәк олар, һамысы ири мигјаслы торпаг хәритәләри илә тә'мин едилмишдир вә һәр бир тәсәррүфатда али тәһсилли агроном ишләјир. Лакин һәлә дә бир чох һалларда күбрәләр кејфијјәтсиз ишләдилир вә торпаға вахтында верилмир, буна көрә дә онларын сәмәрәси чох аз олур.

Кәнд тәсәррүфатынын дикәр мүһүм саһәләринин инкишафы илә јанашы тахылчылыг саһәсинә дә максимум фикир верилмәлидир. Тахылын мәһсулдарлығыны јүксәлтмәк, онун үмуми јығымыны артырмаг үчүн Азәрбајчан тахылчыларынын бөјүк еһтијат мәнбәләри вардыр. Мән белә һесаб едирәм ки, 130 мин тон сабит план олдуғу бир шәраитдә бу ил дөвләтә 165 мин тон тахыл сатмаг һаггында онларын гәбул етдикләри сосиалист өһдәликләри тамамилә реалдыр вә һөкмән јеринә јетириләчәкдир.

Һејвандарлығын керилијини арадан галдырмаг саһәсиндә дә мүәјјән иш көрүлмүшдүр. Сов.ИКП XXIV гурултајыны вә Азәрбајчан Коммунист Партијасынын XXVIII гурултајыны лајигәтлә гаршыламаг уғрунда сосиализм јарышына гошулмуш республиканын кәнд зәһмәткешләри дөвләтә әт вә суд сатышына даир 1971-чи илин биринчи квартал планыны тамамилә вә артыгламасы илә јеринә јетирмишләр.

Јахын күнләрдә јумурта сатышы планы да вахтындан әввәл јеринә јетириләчәкдир. Сәчијјәви һалдыр ки, кечән илин мүвафиг дөврүндәкинә нисбәтән дөвләтә 45 фаиз чох әт, 34 фаиз чох суд вә 30 фаиз чох јумурта сатылмышдыр.

Јаз сәпининә бүтүн һазырлыг ишләри вахтында көрүлмүшдүр. Мал-гаранын гышламасы мүвәффәгијјәтлә баша чатыр.

Изин верин, гурултајы әмин едим ки, кәнд әмәкчиләри, кәнд тәсәррүфаты мүтәхәссисләри вә кәнд тәсәррүфаты органлары республиканын кәнд тәсәррүфаты гаршысында партија тәрәфиндән гојулмуш бүтүн вәзифәләри јени бешилликдә тамамилә вә артыгламасы илә јеринә јетирмәк үчүн әлләриндән кәләни едәчәкләр. (Алгышлар).

Ј. М. ҺАЧЫЈЕВ јолдашын нитги

ЈЕВЛАХ РАЈОНУНДАКЫ «28 АПРЕЛ» СОВХОЗУНУН БАШ ЧОБАНЫ

Бригадамын үзвләри адындан Азәрбајчан Коммунист Партијасы XXVIII гурултајынын нүмајәндәләрини саламлајырам! Мән шадам ки, республиканын гаршысында дуран бөјүк вә ваҹиб мәсәләләри партија принсипиаллығы илә һәлл едән гурултајын сәмәрәли ишиндә иштирак едирәм.

Отуз илә јахындыр ки, чобанам. Һамы билир ки, чобанлыг асан дејилдир. Биз гышмар күнәш алтында да, шахталы һаваларда да отлагларда сүрүләремизи тәбиәтин шылтағындан горујур, гојун-гузуну саламат сахламаг, ичтимаи һејвандарлығын мәһсулдарлығыны јүксәлтмәк үчүн әлимиздән кәләни едирик. Чобанларымыз арасында коммунист чохдур. Бизим чобанлар коллективин е'тимадыны доғрултмаға чалышыр, чәтинликләрә синә кәрирләр.

«28 Апрел» совхозу һејвандарлыг саһәсиндә ихтисаслашыр. Совхозумуз республикада зәрифјунлу гојунлар бәсләјән ән бөјүк тәсәррүфатлардан биридир. Сүрүләримиздә тәгрибән 24 мин баш зәрифјунлу гојун вардыр. Һејвандарларымыз Азәрбајчан КП МК-нын 1970-чи илин декабрында кечирилмиш пленумунун гәрарларыны јеринә јетирәрәк, иши хејли јахшылашдырмышлар. Бригадамызын үзвләри өз ишләринин нәтичәләриндән разыдырлар. Өтән бешиллијин ахырынчы илиндә биз һәр јүз гојундан 105 гузу алмышыг. Һәр гојундан тапшырыгда нәзәрдә тутулан 5,2 килограм әвәзинә орта һесабла 5,7 килограм јүксәк кејфијјәтли зәриф јун гырхмышыг.

Һејвандарларымызын гәсәбәси бөјүјүр. Евләрә газ чәкилмишдир. Кечән ил 64 чобан аиләси тәзә мәнзилләрә көчмүшдүр. Гәсәбәдә мағаза, ушаг бағчасы вә көрпә еви, 25 чарпајылыг хәстәхана, бәрбәрхана вә саир ачылмышдыр.

Лакин ачыг демәк лазымдыр ки, бизда чатышмазлыг һәлә чохдур. Истеһсал мәдәнијјәтинин сәвијјәси һәлә дә ашағыдыр. Мәһз буна көрә дә биз бешиллик планы јеринә јетирмәмиш, дөвләтә чохлу суд, әт, јун борчлу галмышыг. Кифајәт гәдәр јем базасынын олмамасы нәтичәсиндә гојунларын сајы азалмышдыр. Бунунла әлагәдар олараг демәлијәм ки, белә чәтинликләр чәкән тәкчә бизим рајонумуздакы тәсәррүфатлар дејил. Республиканын инкишаф едән ичтимаи һејвандарлығы үчүн мөһкәм јем базасы јаратмаг тә'хирәсалынмаз вәзифәдир вә бу вәзифәни јеринә јетирилмәсиндә Назирләр Совети, һабелә мүвафиг назирликләр вә идарәләр фәал иштирак етмәлидирләр.

Илкин плана көрә, тәсәррүфатымызда гојунларын сајыны хејли артырмаг нәзәрдә тутулмушдур. Лакин бу планларын јеринә јетирилмәси үчүн јем һаггында, от әкинләрини кенишләндирмәк, отлаглары сувармаг, јени һејвандарлыг биналары тикмәк һаггында габагчадан дүшүнмәк лазымдыр. Елә инди индиҹә өзүндә сүрүләримизә јем чатышмыр, бәс һејванларын сајы даһа да артдыгдан сонра нечә олачаг? Республика Совхозлар Назирлијинин рәһбәрләриндән хаһиш едирәм ки, бу мәсәләнин һәллиндә бизә көмәк костәрсинләр.

1971 — 1975-чи илләрдә ССРИ халг тәсәррүфатынын инкишафына даир бешиллик план барәсиндә Сов.ИКП XXIV гурултајынын Директивләри лајиһәси сосиализм гуруҹушумузун бөјүк имканлары олдуғуну сүбут едир. Доггузунчу бешиллик өлкәмизи коммунизмин мадди-техники базасынын јарадылмасына јахынлашдырачагдыр. Буна көрә дә биз доғма Коммунист Партијамызын мүәјјән етдији планларын һәјата кечирилмәси үчүн әлимиздән кәләни әсиркәмәјәчәјик. Мән Бакыја гурултаја кәлмәздән габаг совхозумузун фәһләләриндән бир чоху илә сөһбәт етдим. Онларын һамысы Директивләр лајиһәсини бәјәнир вә јени бешиллијин тапшырыгларынын мүвәффәгијјәтлә јеринә јетирилмәсинә јахындан көмәк костәрмәк әзминдәдир.

Директивләр лајиһәсиндә гејд олунур ки, бешиллијин башлыча вәзифәси сосиалист истеһсалынын јүксәк сүр'әтлә инкишаф етдирилмәси, онун сәмәрәлилијинин артырылмасы, елми-техники тәрәгги вә әмәк мәһсулдарлығынын артмасынын сүр'әтләндирилмәси әсасында халгын мадди вә мәдәни һәјат сәвијјәсинин хејли јүксәлдилмәсини тә'мин етмәкдән ибарәтдир. Вә'д едирик ки, партијанын бизи өјрәтдији кими ишләјәчәјик. Бизим мәһсулумуз әт, јағ, пендир, палтар үчүн јундур. Һејвандарлар бешиллијин ән чәбһәсиндә чалышырлар. Биз үзәримизә дүшән мәс'улијјәти баша дүшүр вә гурултајы әмин едирик ки, бешиллијин тапшырыгларыны артыгламасы илә јеринә јетирәчәјик. (Алгышлар).